

rentním nemůže býti v tomto případě řeči již z toho důvodu, že nejde o vzájemnou dohodu novace, jež ku konci určitého účtovacího období ohledně vzájemných pohledávek do doby té vzniklých dle vůle stran má nastati. Dle oboustranných údajů ve sporu záleželo obchodní spojení stran pouze v tom, že jedna strana (žalující) druhé (žalovanému) kreditovala, tato pak splácela. Jde tu tedy o tak zv. běžný účet, nikoli však o poměr kontokorrentní. Tím padají veškeré vývody dovolání zbudované na ne-správném předpokladu poměru kontokorrentního. Ohledně retenčního práva jsou důvody rozsudku v odpor vzatého zcela správné, a stačí na vyvrácení dovolání poukázati na ně.

Čís. 777.

Plništěm pro závazek nájemcův k placení nájemného jest místo, kde jest nemovitost. Pro placení činže z místností najatých ku provozování odštěpného závodu jest plništěm sídlo odštěpného závodu.

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1920, Rv I 703/20.)

Sporné strany uzavřely v únoru 1919 ve Vídni nájemní smlouvu, dle níž žalobce pronajal žalovanému, bydlícímu ve Vídni, obchodní místnosti ve svém domě v Mariánských Lázních, kdež žalovaný zamýšlel po dobu sezony zříditi odbočku svého závodu. Nájemné bylo splatno polovicí 1. března a polovicí 1. srpna 1919; plniště nebylo zvláště umluveno. První část splatil žalovaný v korunách rakouských, druhou část chtěl rovněž tak zaplatiti, žalobce však jí nepřijal a domáhal se zaplacení v korunách československých. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. **Důvody:** Ježto nebylo plniště zvláště umluveno, přicházejí v úvahu §§ 905 a 1420 obč. zák. Smlouva byla uzavřena ve Vídni, kde obě sporné strany mají hlavní závod a také po větší část roku bydlí. Vídeň jest proto plništěm, ježto tam byla uzavřena smlouva a nájemce tam bydlí. Lhostejno, že předmět nájmu jest jinde. Ostatně prvá část nájemného byla zaplacená ve Vídni. Žalobce nemůže se domáhati, by nájemné bylo placeno ve měně státu, kde najaté nemovitosti leží. **O d v o l a c í s o u d** žalobě vyhověl. **Důvody:** Otázka státní příslušnosti obou sporných stran jest bezvýznamnou, ježto jak v republice Československé, tak v Rakouské platí dosud tytéž předpisy občanského práva. Rozhodnou jest otázka, kde dlužno smlouvu splniti; dle toho bude se pak řídit i měna, v níž jest žalovanému plniti. Žalobce zavázal se smlouvou, že přenechá žalovanému krám s příslušenstvím ve svém domě v Mariánských Lázních, smluvní povinnost plnil tudíž v Mariánských Lázních; z toho plyne, že i vzájemné plnění žalovaného, totiž placení činže mělo se státi v témž místě, tudíž v republice Československé. Při správném výkladu § 905 obč. zák. nelze dospěti k jinému závěru. I toto ustanovení poukazuje co do splniště výslovně na účel právního jednání pokud se týče na místo, kde dlužník má svůj závod, vzal-li na sebe závazek ve styku živnostenském neb obchodním. Jak již uvedeno, účel smlouvy směřoval k tomu, by žalovaný mohl provozovati v Mariánských Lázních svůj sezonní obchod. Tam měl tedy z něho těžiti a to ve měně československé. Vzhledem k tomu nelze za to míti, že by splništěm bylo bydliště dlužníkovy v době uzavření smlouvy.

Tento předpis zákona jest podpůrným pro případ, že by nebylo lze splniště vyvoditi z povahy a účele právního jednání. Tomu však v případě, o nějž tu jde, tak není, dlužno proto pokládati Mariánské Lázně za splniště a žalovaný jest povinen platiti v měně československé.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Ve věci samé sdílí dovolací soud právní stanovisko soudu odvolacího a přidává se k jeho zevrubnému a vhodnému odůvodnění. Správně poukázal odvolací soud k tomu, že bez ohledu k státní příslušnosti sporných stran dlužno v jediné rozhodné otázce po místu splnění vycházeti z ustanovení § 905 obč. zák. v doslovu III. dílčí novely, poněvadž jest obecně známo, že toto ustanovení platí dosud jak v republice československé, tak v republice rakouské. Dle tohoto zákonného předpisu řídí se splniště smluvního závazku v prvé řadě úmluvou, a, není-li, jako v tomto případě, o plništi úmluvy, povahou neb účelem jednání. V daném případě jde o nájemní smlouvu o tuzemské nemovitosti. Dle přirozené povahy věci jest a může býti pro závazek pronajímatelův plništěm pouze a jediné místo, kde jest nemovitost, daná do nájmu, tudíž tuzemsko. Tímto místem řídí se, není-li jiné úmluvy, dle povahy věci i plniště pro závazky nájemníkovy. To rozumí se pro nájemníkův závazek, věc po skončení nájmu vrátiti, samo sebou, platí však i pro závazek ku zapravení činže. Vždyť činže jest úplatou a ekvivalentem za nájemné užívání předmětu. Hodnota nájemného užívání předmětu řídí se hospodářskými, zejména pak valutovými poměry v místě, kde najatý předmět se nachází, v měně tohoto místa zapravuje pronajímatel z pronajatého předmětu daně reální a hradí jinaká břemena, jež ho jako vlastníka pronajatého předmětu postihují. Příčilo by se zajisté vši slušnosti, by kursovní difference valutové byly jednou na prospěch té a podruhé oné strany. Než i dle dalšího obsahu § 905 obč. zák. nutno dospěti k témuž důsledku. Místnosti byly žalovaným najaty ku provozování odštěpného závodu. Zda-li jich žalovaný k tomuto účeli skutečně používal a používá, čili nic, jest lhostejno. Placení činže z najatých místností jest nákladem obchodním, vzniknuvším v odštěpném závodě, jeho splništěm jest místo odštěpného závodu. Nelzeť slovem »závod« (Niederlassung) rozuměti jen závod hlavní, nýbrž i závod odštěpný, poněvadž i tento jest středem právních vztahů a hospodářské činnosti a úmysl zákona jest ten, že tam, kde někdo hospodářskou činnost buď výlučně neb částečným, přesně vyhraněným způsobem soustřeďuje, má též plniti, co v této činnosti na sebe byl vzal.

Čís. 778.

Lhůta §u 575, poslední odstavec c. ř. s. neplatí, je-li exekučním titulem rozsudek dle §u 569 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1920, R II 348/20.)